

Udarbejdet for Danske Handicaporganisationer

Flere unge med handicap består ikke folkeskolens afgangsprøve

Unge med et psykisk eller fysisk handicap klarer sig markant dårligere i forbindelse med folkeskolens afgangsprøve sammenlignet med jævnaldrende unge. Analysen viser, at hele 41,4 procent af afgangselever med handicap i 9. klasse ikke opnår mindst karakteren 2 i dansk og matematik. Det samme gælder for blot 10,8 procent af afgangselever uden handicap.

af chefanalytiker **Mie Dalskov Pihl** & stud.polit. **Rasmus Salmon**

19. juni 2019

Analysens hovedkonklusioner

- AE har undersøgt, hvordan unge med forskellige udvalgte psykiske og fysiske handicap klarer sig ved folkeskolens afgangsprøve.
- I denne analyse har vi set på, om de unge har fået over 02 ved afgangsprøverne i både dansk og matematik.
- 86 procent af alle unge, der har afsluttet 9. klasse, fik mindst 2 i dansk og matematik i 2016. Blandt unge med handicap gælder det for 60 procent.
- Blandt unge med en autisme-diagnose eller ADHD har kun omkring hver anden fået mindst 2 i dansk og matematik. Lidt flere blandt unge med psykisk handicap fik mindst 2, nemlig to ud af tre.
- Analysen viser således, at unge med handicap klarer sig dårligere ved folkeskolens afgangsprøve end unge generelt.
- Tidligere analyser har vist, at det at klare sig godt til afgangsprøverne er en vigtig faktor for at få en ungdomsuddannelse. Resultaterne af analysen peger derfor på, at unge med handicap kan have sværere ved at få en uddannelse.

Kontakt

Chefanalytiker

Mie Dalskov Pihl

Tlf. 33 55 77 20

Mobil 26 20 40 36

md@ae.dk

Kommunikationschef

Mikkel Harboe

Tlf. 33 55 77 28

Mobil 28 36 87 50

mh@ae.dk

Unge med handicap klarer sig dårligt ved folkeskolens afgangsprøve

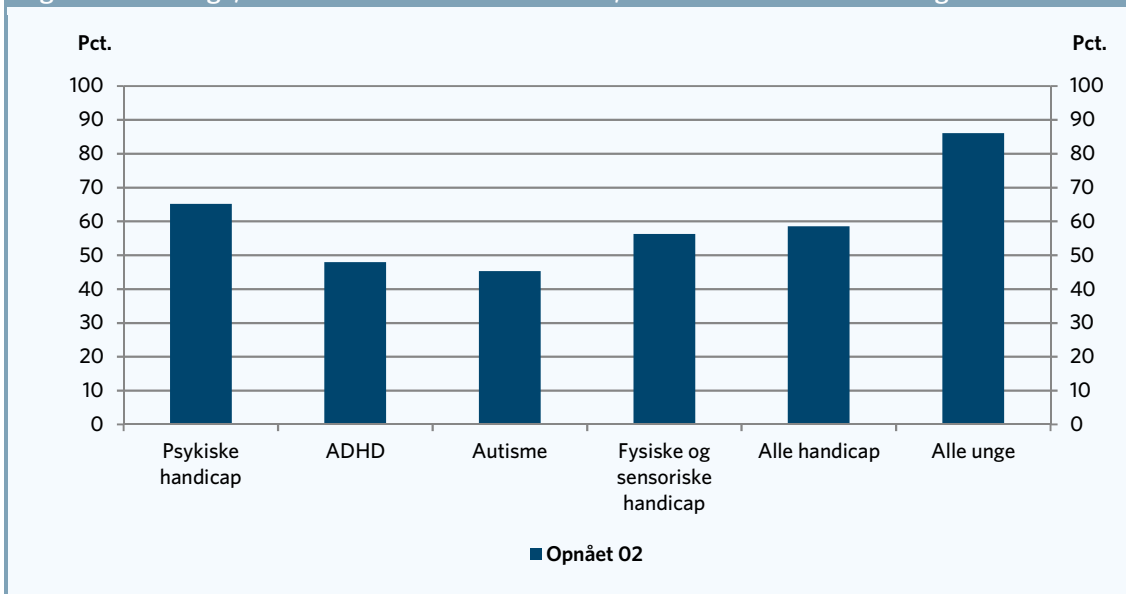
AE har for Danske Handicaporganisationer undersøgt, hvordan unge med psykiske og fysiske udfordringer klarer sig i forhold til uddannelse.

Konkret har vi undersøgt, hvordan unge med forskellige former for udvalgte diagnoser klarer sig i forhold til afgangskarakterer i 9. klasse. Blandt de unge, der afsluttede 9. klasse i 2016, og som boede i Danmark 1. januar 2017, har vi undersøgt, hvordan man klarede sig ved afgangsprøverne i dansk og matematik.

I analysen har vi set på unge med psykiske handicap i form af stress og angst, unge med ADHD, unge med autisme samt unge med fysiske eller sensoriske handicaps (inkl. epilepsi). De udvalgte grupper af unge med handicap er udpeget ud fra diagnoser, jf. Landspatientregistret. Det vil sige, at diagnoserne er stillet i sygehussektoren, og grupperne er ikke gensidigt udelukkende. Se mere i boks 1.

I gennemsnit har 86 procent af alle de, der afsluttede grundskolen i 2016, opnået at få mindst 02 i både dansk og matematik. Blandt unge med de udvalgte handicap og diagnoser er den andel noget mindre. Især blandt unge med ADHD og autisme er der markant færre, der får mindst 02, jf. figur 1 og tabel 1. Mere end hver anden har således ikke opnået at få mindst 02 i både dansk og matematik. Blandt unge med psykiske handicap er det 65 procent, der har fået mindst 02, mens det er 56 procent blandt unge med fysiske og sensoriske handicap som fx kommunikationshandicap, fysiske handicap, hjerneskader og epilepsi.

Figur 1. Andel unge, der afsluttede folkeskolen i 2016, som fik mindst 02 i dansk og matematik

Anm: Man skal have mindst 2 i såvel dansk som matematik. Se metodeboks.
 Kilde: AE på baggrund af datagrundlaget for Lovmodellen.

Tabel 1. Unge, der afsluttede folkeskolen i 2016 fordelt på handicap og karakterer i dansk og matematik

	Psykiske handicap	ADHD	Autisme	Fysiske og sensoriske handicap	Alle handicap	Unge uden handicap	Alle unge
	Personer						
Ikke opnået 02	1.140	1.240	1.100	520	2.880	6.540	9.420
Opnået 02	2.130	1.140	910	670	4.070	54.080	58.150
I alt	3.270	2.380	2.010	1.190	6.950	60.620	67.570

Anm: Se metodeboks.

Kilde: AE på baggrund af datagrundlaget for Lovmodellen.

Tabel 2. Unge, der afsluttede folkeskolen i 2016 fordelt på handicap og karakterer i dansk og matematik

	Psykiske handicap	ADHD	Autisme	Fysiske og sensoriske handicap	Alle handicap	Unge uden handicap	Alle unge
	Pct						
Ikke opnået 02	34,9	52,1	54,7	43,7	41,4	10,8	13,9
Opnået 02	65,1	47,9	45,3	56,3	58,6	89,2	86,1
I alt	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0

Anm: Se metodeboks.

Kilde: AE på baggrund af datagrundlaget for Lovmodellen.

Boks 1. Metodeboks

I analysen undersøges, hvordan unge med diagnoser klarer sig til folkeskolens afgangsprøve. Analysen måler, hvor stor en andel der har fået mindst 02 i dansk og matematik ved afgangsprøverne i 9. klasse.

De forskellige grupper af unge med de udvalgte handicap er defineret ud fra diagnosekoder. Diagnoserne er grupperet ud fra deres ICD-10 kode, og en person kan tælle med i flere grupper i tilfælde af diagnoser fra flere grupper. En person kan dog kun tælle med en gang i hver gruppe, selvom man måtte have flere diagnoser fra gruppen. Grupperne er udpeget og oversat af Danske Handicaporganisationer og defineret således:

Diagnosegruppe	Koder
Psykiske handicap (Angst, stress, OCD mv.)	DF40, DF41, DF43, DF44, DF46, DF47, DF48
ADHD	DF90
Autisme	DF84
Fysiske og sensoriske handicap (Epilepsi, diverse typer hjerneskade, blindhed og svagsyn, høretab, stammen, børnegigt, cerebral parese (spastiske lammelser), cystisk fibrose, muskelsvind, cøliaki og lammelser.)	DG40, DF803, DS020, DS021, DS027, DS028, DS029, DS06, DG91, DI6, DH54, DH90, DH91, DH93, DH94, DH95, DF985, DR48, DF81, DM08, DG80, DE84, DG710, DK90, DG81, DG82

Gruppen "Alle handicap" dækker at man har en diagnose fra mindst en af de 4 grupper.

Om den unge har en diagnose, er opgjort ud fra Landspatientregisterets oplysninger fra somatiske og psykiatriske sygehuse frem til 2016. Der er ikke taget stilling til, hvornår diagnosen er stillet. Der er brugt aktions- og bi-diagnoser. Diagnoser stillet uden for sygehusystemet vil ikke indgå. Det vil sige, at unge, der alene har fået stillet en diagnose hos fx en privatpraktiserende psykolog eller psykiater, vil ikke indgå i analysen. Landspatientregisteret er et register over fx diagnoser stillet i sygehussektoren.

Det skal pointeres, at man ikke altid kan sætte lighedstegn mellem diagnose og handicap, da handicap traditionelt defineres ud fra, om man bliver begrænset i hverdagen. Kompenserende ordninger og tilpasninger kan betyde, at nogle unge med diagnoser ikke begrænses i hverdagen. Men da handicap ikke registreres i Danmark, er de udvalgte diagnoser en tilnærmelse til en gruppe unge, der ofte vil opleve at have et handicap.

Formålet med analysen her er ikke en totaltælling på, hvor mange unge der har en given diagnose eller gruppe af diagnoser, men at pege på de uddannelsesmæssige udfordringer for psykisk og fysisk udsatte unge.

Datagrundlaget er Lovmodellens datasamling, der er en 33 pct. stikprøve af befolkningen. Alle antal er afrundet til nærmeste 10'er, og andele er regnet på baggrund heraf.

I analysen er det et krav, at man har været i landet 1. januar 2017. Endvidere er det for indvandrere et krav, at den seneste indvandringsdato er før, man fyldte 10 år.

Populationen i analysen er alle, der har afsluttet 9. klasse i skoleåret 2015/2016. Dette er afgrænset ud fra det komprimerede elevregister.

Der måles på, om man har fået mindst 2 i gennemsnit i hhv. både dansk og matematik i folkeskolens afgangsprøve i 9. klasse. Gennemsnittet er beregnet for hvert fag, og man skal således have fået 2 i begge fag individuelt. Det er kun de bundne prøver, der tages med. Således indregnes mundtlig matematik ikke, da dette er et udtræksfag. Har man ikke været til samtlige delprøver indenfor et fag (4 prøver for dansk og 2 prøver for matematik), betragtes man som ikke at have fået over 2 i faget. Det er således et krav, at man har været til alle delprøver i begge fag og har fået over 2 i gennemsnit i begge fag for at være med i gruppen "mindst 2". Der indgår kun prøver fra skoleåret 2015/2016 i analysen.